

Norwegian School of Management

Må vi akseptere større forskjeller i norsk skole?

Ringer i vann-konferansen
Oslo
25. januar 2010

Espen Andersen, DBA
Førsteamanuensis
Handelshøyskolen BI

www.espen.com
self@espen.com

Legitimitet I: Bakgrunn og erfaring

- Har jobbet med utvikling av undervisning (særlig IT) siden 1983
- Doktorgrad i teknologiledelse, Harvard Business School 1995
- 400 foredrag i fire verdensdeler
- Undervisning i Norge, Sverige, USA, Kina, India, Littauen og Australia
- Artikler, foredrag og en bok om undervisning
- "11 grunner til å lære matematikk" – sitert bl.a. i New York Times
- Konsulentvirksomhet for profesjonelle bedrifter og mange andre

Forventninger, flyt og feedback

Hvordan drive
offensiv,
involverende
diskusjons-
undervisning

Espen Andersen

<http://bit.ly/6vc4tC>

Familien Andersens 22 skoler (hittil)

Espen, 1961:

- Källgårdsskolan, Kristinehamn
- Haugenstua, Oslo
- Rommen, Oslo
- Vestli, Oslo
- Rommen, Oslo
- Tokerud, Oslo
- Vahl gymnas, Oslo

Lena, 1961:

- Bekkelaget, Oslo
- Brannfjell, Oslo
- Holtet VG, Oslo

Julie, 1986:

- Hardy, Arlington, MA, USA
- Bishop, Arlington, MA, USA
- Haslum, Bærum
- Hennummarka, Lier
- Tranby, Lier
- Treider VG, Oslo

Helene, 1989:

- Bishop, Arlington, MA, USA
- Levre, Bærum
- Løkeberg, Bærum
- Hennummarka, Bærum
- Tranby, Lier
- Brannfjell, Oslo
- Oslo Handelsgymnasium
- Lambertseter VG, Oslo

Jenny Marie, 1994:

- Hennummarka, Lier
- Nedre Bekkelaget, Oslo
- JF Kennedy, Natick, MA, USA
- Kastellet, Oslo

Konsekvensen av de globale utdanningssamfunnet...

Scene: Ny engelsklærer, Tranby, ca. 1998

Lærer: Has anyone here been to an English-speaking country?

Julie: [rekker opp hånden, sammen med mange andre]

Lærer: So, Julie - where were you?

Julie: The United States.

Lærer: For how long?

Julie: Six years.

Lærer: So you speak fluid English, then?

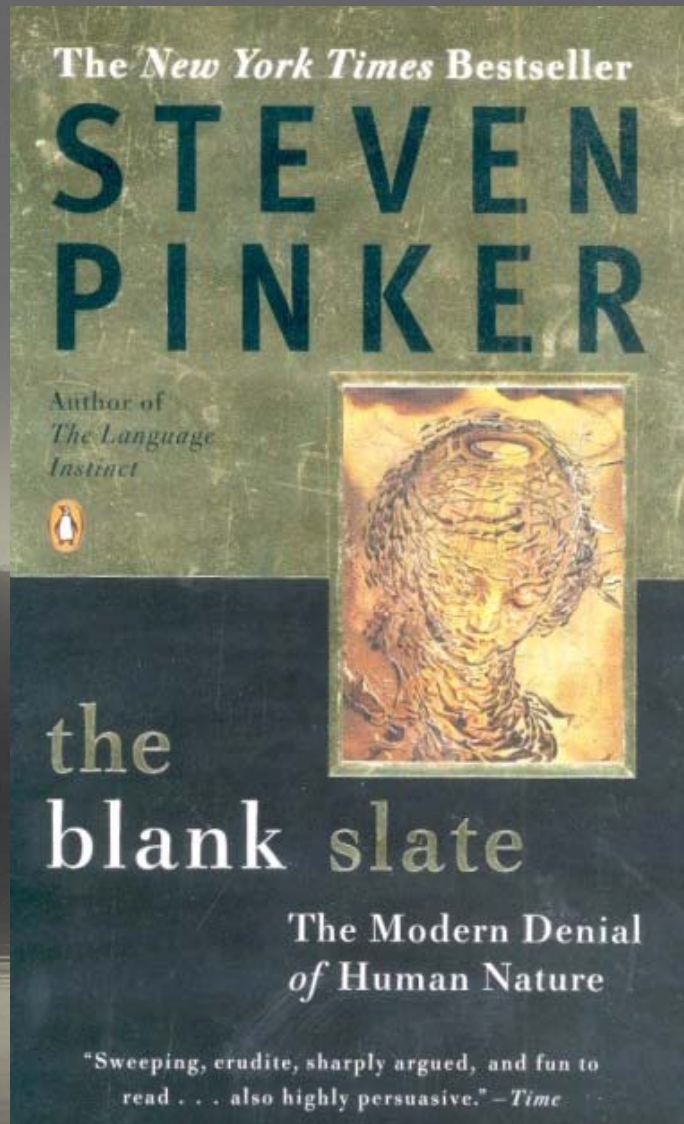
Julie: No, I speak *fluent* English.

Lærer: And you're correcting me already!

Men pappa, hvorfor sier læreren feil, det heter jo *cloudy*, ikke *klådy*!

(Jenny, 7 år)

Det forskningsbaserte utgangspunkt

pinker.wjh.harvard.edu/about/index.html

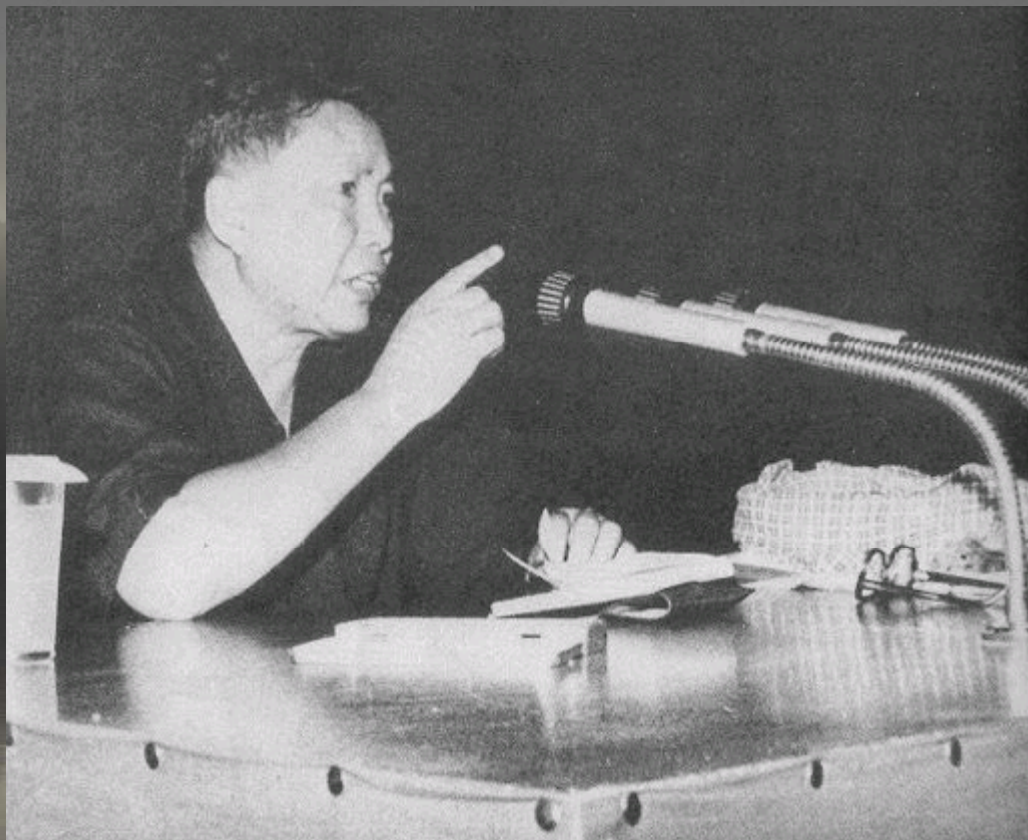
En interessant regresjonsligning

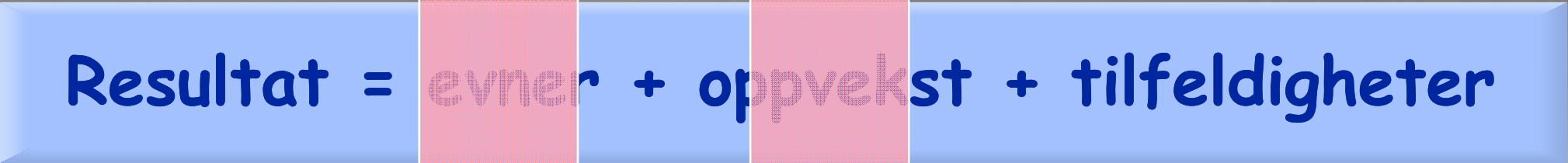
~~Resultat = evner + oppvekst + tilfældigheter~~

(Evner = 100%) →

(Oppvekst = 100%) →

Resultat = evner + oppvekst + tilfældigheter

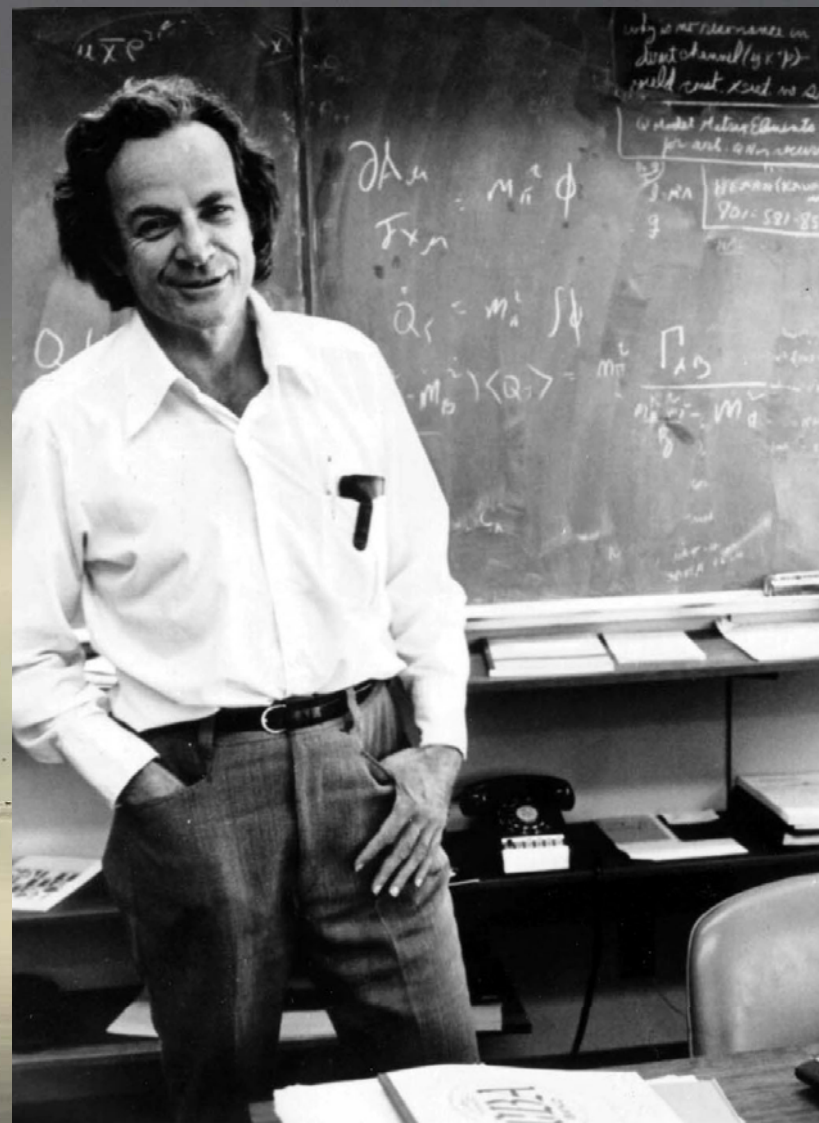
Forskjeller i elevers evner

Stemmen fra folkedypet...

"Frode Saugstad, jeg gir deg en utfordring: Du som mener Harvardstudenter leser ett års "norsk pensum" på en måned, kan du da ta medisinstudiet mitt på et halvt år? Dette gleder jeg meg til å se! Jeg har kilo på kilo med bøker ventende på deg. Også lurere jeg på: harvardstudenter som leser ett år på en måned, har de sosial intelligens? Hvordan fungerer de egentlig sånn utenom Harvard?"

kathrinem

Hvor store kan forskjellene være?

Kan Harvardfolk ha sosial intelligens, da?

A serene landscape photograph of a calm body of water, likely a lake or fjord, during the "blue hour" of dawn or dusk. The sky is a deep, dark blue, transitioning into a lighter, hazy glow near the horizon. The water's surface is perfectly still, acting as a mirror for the sky and the distant shoreline. On the left, a dark, silhouetted forested hill rises from the water's edge. Numerous birds, possibly gulls or terns, are captured in various stages of flight across the middle ground, their dark forms contrasting against the lighter sky and water. The overall mood is quiet and atmospheric.

Geografiske og sosiale forskjeller

Det logiske resultat av geografisk kvotering

	1	2	3	G1	G2	Pahle	Pahle%	2005	2004	Endr.	Gruppe
Foss	55.00	50.05	51.50	5.00	4.55	0.45	9.00%	1	2	1	D
Oslo Katedralskole	54.16	47.30	53.31	4.92	4.30	0.62	12.67%	2	1	-1	E
Lambertseter	51.70	53.90	49.33	4.70	4.90	-0.20	-4.26%	3	4	1	A
Oslo Handelsgym	53.83	34.66	51.16	4.89	3.15	1.74	35.61%	4	3	-1	F
Nordstrand	48.76	51.50	47.83	4.43	4.68	-0.25	-5.62%	5	8	3	A
Grefsen	47.66	50.96	47.83	4.33	4.63	-0.30	-6.92%	6	9	3	E
Fagerborg	50.60	40.25	49.25	4.60	3.66	0.94	20.45%	7	5	-2	E
Ullern	47.30	50.00	46.33	4.30	4.55	-0.25	-5.71%	8	10	2	F
Hartvig Nissen	50.00	41.25	48.33	4.55	3.75	0.80	17.50%	9	7	-2	F
Stovner	45.46	49.66	41.00	4.13	4.51	-0.38	-9.24%	10	14	4	C
Berg	44.66	46.75	49.00	4.06	4.25	-0.19	-4.68%	11	6	-5	E
Manglerud	41.33	45.83	44.55	3.76	4.17	-0.41	-10.89%	12	11	-1	B
Persbråten	36.00	43.00	43.00	3.27	3.91	-0.64	-19.44%				
Ulsrud	34.65	40.70	41.66	3.15	3.70	-0.55	-17.46%				
Hellerud	34.65	35.75	39.50	3.15	3.25	-0.10	-3.17%				
Bredtvet	35.20	35.01	39.78	3.20	3.18	0.02	0.54%				

Tallforklaring:

- 1: Nedre poenggrense med inntak i byomfattende kvote (alle)
- 2: Nedre poenggrense med inntak i regionskvote (lokal helt)
- 3: Forrige års poenggrense
- G1: Gjennomsnittskarakter 1 (tallene i kolonne 1 delt på 11)
- G2: Gjennomsnittskarakter 2 (tallene i kolonne 2 delt på 11)
- Pahle: Pahle-tallet, dvs. forskjellen mellom vanlige og lokale elever (G1 - G2)
- Pahle%: Pahle-tallet i forhold til G1
- 2005: Skolens plassering (1-16) utfra høyeste av G1 og G2
- 2004: Skolens plassering (1-16) utfra laveste inntaksgrense i fjor
- Endring: Antall plasser vunnet eller tapt siden i fjor
- Gruppe (skolegruppe): A: Lambertseter, Nordstrand
B: Gamle Oslo, Østensjø
C: Alna, Stovner
D: Grünerløkka, Bjerke, Grorud
E: Nordre Aker, Sagene, St.Hanshaugen
F: Vestre Aker, Ullern, Frogner

36% rabatt for
sinker fra vestkanten

9% unnslipps-
avgift for ambisiøse barn
fra Groruddalen

X må inn i skolen!

X = {rusproblemer, incest, rasisme, trafikkulykker, spilleavhengighet, båtføreropplæring, overvekt, mobbing, spiseforstyrrelser, seksuelle overgrep, vold mot kvinner, HIV/Aids, konfliktløsning, mangel på søvn, mangel på mosjon, mangel på frokost, mangel på frukt, mangel på en hobby, mangel på farsrollemodeller, mangel på venner, tobakksforebygging, ensomhet, nettvett, islamsk fundamentalisme, meditasjon, yoga, skismøring, sykkelferdigheter, integrering, tannstell, diskriminering, homofili, entreprenørskap, medisiner, resirkulering, kroppsfiksering, dyrehold}

-- Ingar Gleditsch

Skal noe skje, må ting prioriteres

- "Hvis ikke prioritering skjer i de styrende ledd, vil den måtte skje i de utøvende ledd."
 - Trond Heier (erfaren Adm.Dir)
- "Vi får alltid beskjed om at vi skal lære elevene noe - men også hvordan vi skal gjøre det. Det går ikke - elevene er forskjellige og lærer forskjellig. Men vi får både mål og prosess hele tiden."
 - Lærer barneskolen
- "Rektor vil gjerne gjøre skolemyndighetene til lags og sier ja til alt som kommer. Og vi lærere nikker til det hun sier og fortsetter deretter som før med det de vet virker."
 - Lærer ungdomsskolen

Forskjeller i lærerkvalitet

Tre dimensjoner av undervisning

- Fagkunnskap
- Kommunikasjonsevne
- Autoritet

Faller en, faller alle

Syv glimrende lærere

- Trond Hagstrøm, Vestli (ca. 1974)
 - Maskulin pedagogikk - og trygg autoritet
- Kvinnelig inspektør, Tokerud (ca. 1976)
 - Faglig kvalitetssikring mot reglene
- Steve Carme, rektor, Bishop school, Arlington
 - Rektor med nærvær
- Grete Skau Lian, Hennummarka (ca. 1999)
 - Vever autoritet
- Eldrid ..., Tranby (ca. 2001)
 - Gleden av å lære med eleven
- Olav Apneseth, Nedre Bekkelaget
 - Å by på seg selv
- Ingar Gleditch, Treider
 - Faglig begeistring

Seks problemer

- Mannlig tysklærer, Tokerud (ca. 1976)
 - Voldelig autoritet
- Kvinnelig lærer, Haslum (ca. 1997)
 - Total kapitulasjon overfor mobbete jentegjeng
- Kvinnelig lærer, Hennummarka (ca. 2001)
 - 19 år som varm potet mellom 3 skoler
- Mannlig engelsklærer, Tranby (ca. 1999)
 - Kunne ikke føre en samtale på engelsk
- Assisterende rektor, VG skole i Oslo
 - "Elevene er en masse for meg, jeg kan ikke forholde meg til enkeltpersoner"
- Mannlig lærer, VG skole i Oslo
 - Foreslo tilpasset undervisning for jente - hjemme hos seg selv

Strategiske råd (mest til lærerne, faktisk)

- Fri elevflyt: Opphev alle geografiske og strukturelle skiller
- Innfør en handlingsregel: Intet mer inn i skolen uten:
 - Mål
 - Ansvar
 - Ressurser
 - Prioritering
- Frigjør lønnsettingen – tillat sentrale strøk å betale nok – og bruk kjønnsfordeling som indikasjon
- Øk kravene til lærerskolene
- Få flere privatskoler – for å få opp lærernes lønn og anseelse
- Gjør en innsats for å få sparket opplagt dysfunksjonelle lærere
- Bruk teknologi til å rette opp ressursmangler
- Kalibrer administrasjonen til skolens *faktiske*, ikke relative størrelse

Norge er lite
og konkurrerer
i et internasjonalt
kunnskapsmarked

Foto: Eirik Newth

A serene landscape photograph of a calm body of water, likely a lake or bay, during the "blue hour" of dawn or dusk. The sky is a deep, dark blue, transitioning into a lighter, hazy glow near the horizon. The water is perfectly still, acting as a mirror for the sky and the silhouettes of the birds. On the left, a dark, silhouetted shoreline with trees and some buildings is visible. Numerous birds, possibly gulls or terns, are captured in various stages of flight across the entire scene, their dark forms contrasting against the lighter sky and water. The overall mood is quiet and contemplative.

Hvordan er det egentlig med
disse indiske IT-folkene?

Foto: Espen Andersen

Foto: Espen Andersen

Foto: Espen Andersen

Foto: Espen Andersen

Foto: Espen Andersen

Takk for meg!

www.tversover.com